

U C H W A Ł A

III Kongresu Polskiego Przemysłu Gazowniczego

Ossa, 20 kwietnia 2012 roku

- **Komentarz IGG wg stanu na dzień 15.04.2014 r.**

Uczestnicy III Kongresu Polskiego Przemysłu Gazowniczego, zorganizowanego przez Izbę Gospodarczą Gazownictwa, którego tematem przewodnim był „Gaz ziemny w energetyce”, po wysłuchaniu referatów, dyskusji panelowych oraz zgłoszonych wniosków i postulatów, postanawiają przyjąć, jako wynik spotkania kongresowego, uchwałę następującej treści:

I. Uwarunkowania rozwoju przemysłu gazowniczego w Polsce:

1. W polityce energetycznej państwa konieczne jest strategiczne wskazanie, że gaz ziemny i odnawialne źródła energii powinny znaleźć wysokie miejsce w krajowym energy mix. Prognozy (Komisji Europejskiej, IEA, IGU) rosnącego zapotrzebowania na gaz ziemny powinny być uwzględnione w krajowych programach, jakie będą przygotowywane w pracach nad PE-2035.

Faktyczne prace nad PEP do roku 2050 (nie do 2035 r.) rozpoczęły się w lutym 2014 roku. Z tempa prac siedmiu grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Doradczego MG wynika, że prace te potrwać co najmniej do końca bieżącego roku. Grupa ds. Gazu będzie starała się maksymalnie uwzględnić pozycje gazu ziemnego w Energy Mix.

2. Polityka energetyczna państwa, skoncentrowana na zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego, powinna zapewniać również różnorodność źródeł dostaw gazu ziemnego i zwiększenie pojemności PMG. Władze państwowe powinny uczynić wszystko, by nasz kraj miał zapewniony udział w budowie wspólnego europejskiego rynku gazu ziemnego.

W zakresie podniesienia bezpieczeństwa gazo-energetycznego wykonano wszystkie podstawowe zadania zmierzające do dywersyfikacji źródeł dostaw gazu i zwiększenia pojemności PMG.

3. Instytucje państwa powinny zapobiec widocznemu zagrożeniu bilansu mocy po 2016 r. poprzez stworzenie systemu wsparcia dla gazowych źródeł wytwórczych („żółte certyfikaty”), których wartość powinna być stosowna do rynkowych cen gazu i cen uprawnień do emisji CO₂.

System wsparcia Kogeneracji gazowej przestał obowiązywać z dniem 31.12.2012 r. dopiero wówczas, gdy odstawiono kilka bloków gazowo-parowych, tzw. nowelą ko generacyjną przywrócono ten system w kwietniu 2014 r. Niestety system ten będzie obowiązywał tylko do 2018 r. i nie zawiera wystarczających zachęt do rozwoju nowych inwestycji kogeneracyjnych.

II. Priorytety branży gazownicznej, które uznajemy za ważne w polityce Państwa:

1. Konieczne jest zakończenie w 2012 roku procesu legislacyjnego dotyczącego Prawa Gazowego i Prawa Energetycznego, z uwzględnieniem propozycji sektora gazowniczego.

Prace nad Prawem gazowym „zamrożono” w III kw. 2013 r. i nie ma szans aby uchwalono je w kadencji obecnego Parlamentu.

2. Stanowienie prawa powinno obejmować dostosowywanie i aktualizowanie na bieżąco aktów wykonawczych do ustaw. W szczególności niezbędne jest skuteczne zakończenie prac legislacyjnych i wydanie znowelizowanego rozporządzenia ministra gospodarki w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, a także nowego rozporządzenia w sprawie warunków technicznych użytkowania sieci gazowych.

Procedury stanowienia prawa nie uległy jakiejkolwiek poprawie. Nowe rozporządzenie MG w sprawie warunków technicznych jakim odpowiadać powinny sieci gazowe weszło w życie w sierpniu 2013 r. a już w dniu 3 kwietnia 2014 r. zapadła decyzja o konieczności jego głębokiej nowelizacji (odregulowania).

Brak jest jakiejkolwiek informacji o pracach nad rozporządzeniem MG w sprawie warunków użytkowania sieci gazowych.

3. Regulacje funkcjonowania rynku gazu w zakresie nadzoru technicznego, systemów kontrolnych i pomiarowych, powinny umożliwiać wdrożenie rozporządzenia PE nr 715/2009 nakładającego obowiązek bilansowania gazu ziemnego w systemie przesyłowym w jednostkach energii.

Obowiązek bilansowania i rozliczania gazu w jednostkach energii we wszystkich systemach gazowniczych nastąpi z dniem 1 sierpnia 2014 r. Niektóre kwestie z tego zakresu zostały określone tzw. rozporządzeniem taryfowym, natomiast w branży przewiduje się, że w czerwcu br. zostanie uchwalony przez Zarząd IGG standard ST-IGG-2701:2014 w sprawie rozliczania gazu ziemnego w jednostkach energii. Niestety nie udało się uzyskać jakichkolwiek zmian w aktach wykonawczych do Prawa o miarach, a w szczególności objąć prawną kontrolą metrologiczną chromatografy gazowe.

4. Regulacje w zakresie poszukiwania i wydobywania surowców naturalnych powinny być określone w Prawie Naftowym.

Prace nad odrębnym Prawem naftowym zostały zaniechane. W dalszym ciągu Rada Ministrów nie skierowała do Sejmu dwóch kluczowych ustaw: o nowelizacji Prawa geologicznego i górniczego oraz o Podatku od węglowodorów.

5. Konieczne jest jak najszybsze przyjęcie ustawy o korytarzach przesyłowych i wzmocnienie jej zapisów w nowelizacji wszystkich ustaw regulujących realizację inwestycji liniowych celu publicznego.

Pod nadzorem dwóch wicepremierów Rządu RP przygotowywana jest kolejna wersja ustawy o korytarzach przesyłowych. Z zapowiedzi KPRM wynika, że ustawa ta będzie przyjęta jeszcze w kadencji tego Parlamentu. Natomiast na ukończeniu jest nowelizacja tzw. spec-ustawy o LNG.

6. Konieczne jest unormowanie prawne warunków zrównoważonego rozwoju operatorów systemów.

Prawa i obowiązki operatorów systemów zostały szczegółowo dookreślone w tzw. „Małym Trójpaku” (nowelizacja Prawa energetycznego), który obowiązuje od 4 września 2013 r.

7. Konieczne jest uregulowanie problemu dozoru technicznego nad gazociągami przesyłowymi poprzez odstąpienie od tego dozoru.

Nie dokonano nowelizacji Prawa o Urzędzie Dozoru Technicznego jak i utrzymano obowiązujące zapisy z 2002 r. określające zakres dozoru technicznego nad urządzeniami gazowniczymi. Kluczowe firmy branży podpisały na przełomie 2013 / 2014 odpowiednie porozumienia z UDT normujące szczegółowo zakres kontroli dozoru technicznego nad gazociągami.

8. Regulacje prawne, polityka taryfowa i podatkowa powinny w długim horyzoncie czasowym uwzględniać ponoszone nakłady inwestycyjne na poszukiwania gazu ziemnego.

Brak jest zatwierdzonych, zgodnych z Dyrektywami UE, rozwiązań prawnych w tym zakresie.

9. Konieczna jest aktywność Państwa we wspieraniu sektora gazowniczego w realizacji europejskich programów inwestycyjnych, wzmacniających połączenia naszego kraju z rynkiem europejskim.

Aktywność państwa we wspieraniu sektora gazowniczego w tym w pozyskiwaniu środków unijnych jest na wysokim poziomie.

10. Ustawa o zapasach gazu ziemnego powinna być inkorporowana w Prawie Gazowym. Firmy branży gazowniczej powinny mieć zagwarantowany zwrot z inwestycji w magazyny gazu, a za rezerwy strategiczne powinna odpowiadać państwowa agencja.

Nie dokonano jakichkolwiek nowelizacji Ustawy o zapasach gazu ziemnego i zdaniem większości ekspertów ustawa ta blokuje rozwój rynku konkurencyjnego.

11. Tworzenie ustawowych instrumentów fiskalnych sprzyjających kogeneracji i stosowaniu sprężonego gazu ziemnego (CNG i LNG) w transporcie oraz jako surowca w procesach chemicznych.

Nie uzyskano jakichkolwiek instrumentów fiskalnych sprzyjających ochronie środowiska naturalnego poprzez większe stosowanie gazu CNG i LNG. Wręcz odwrotnie wprowadzono akcyzę na gaz CNG co powoduje, że organy samorządowe zaprzestają rozwijania tego rynku. Ponadto utrzymano kuriozalny zakaz samotankowania samochodów CNG, znosząc natomiast taki obowiązek dla LPG.

12. Niezbędne jest przedłużenie co najmniej do 2020 roku systemu wsparcia dla kogeneracji gazowej i przyjęcia modelu wygaszania tych zachęt.

System wsparcia (mało motywacyjny) obowiązuje wyłącznie do roku 2018 i nie zapowiada przyjęcia jakiegokolwiek modelu wygaszania tego wsparcia.

13. Wspieranie samorządu technicznego Izby Gospodarczej Gazownictwa w tworzeniu standardów technicznych i ich wdrażaniu.

Oczekujemy, że instytucje rządowe będą w większym zakresie wykorzystywały standardy techniczne IGG przy tworzeniu państwowych przepisów prawnych.

III. Działania, które powinniśmy rozwijać:

1. Wspieranie kształcenia kadr na poziomie zawodowym, średnim technicznym i wyższym dla przemysłu gazowniczego.

Ministerstwo Edukacji kontynuuje reformę szkolnictwa w kierunku likwidacji kolejnych szkół. Samorządowcy twierdzą, że większość szkół, jakie chcą zlikwidować, to placówki, które znikają z systemu edukacji w wyniku reformy szkolnictwa zawodowego. Tylko w woj. Śląskim ma być zlikwidowane 51 szkół zawodowych, a w lubelskim – 21. Proces ten obejmuje profilowane szkoły policealne, szkoły i technika zawodowe. W tych okolicznościach nie ma co mówić o rozwoju tej formy edukacji. Pojedyncze działania firm w poszczególnych branżach, które we własnym zakresie tworzą placówki zawodowe (jak np. Technikum Gazownicze działające w ZSP nr 3 w Łodzi, wspierane przez PSG sp. z o.o.) to inicjatywy lokalne, bez zasadniczego wpływu na system edukacji zawodowej.

2. Inicjowanie wspólnych projektów z uczelniami i instytutami naukowo-badawczymi dla rozwoju innowacyjności i wdrażania nowych technik i technologii w branży gazowniczej.

W minionych dwóch latach nie pojawiły się żadne inicjatywy Rządu ani Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które miałyby sprzyjać rozwojowi współpracy nauki i przemysłu. Przedsiębiorcy/przedsiębiorstwa aktywne na polu innowacyjności realizowały swoje projekty, ale generalnie nadal gospodarka i nauka pozostają dość pasywne wobec kreowania kooperacji w B+R. Nawet inicjatywy samorządu gospodarczego (np. gazowniczego) w kierunku powołania branżowego ośrodka analityczno-prognostycznego zakończyły się niepowodzeniem, z braku zainteresowani największych nawet koncernów.

3. Poszukiwanie nowych obszarów współpracy z sektorem elektroenergetycznym w kierunku integracji tych systemów.

Działania poprawiające bezpośrednią współpracę pomiędzy sektorem elektro-energetycznym a sektorem energetycznym są niewystarczające, co wynika m.in. z braku aktualnej Polityki energetycznej Polski.

4. Skuteczne prace nad regulacjami prawnymi i rozwiązaniami technicznymi poprawiającymi warunki rozwoju rynku gazu ziemnego i jego otwartość na innowacje.

Zmiany w firmach sektora gazownictwa i instytucjach nadrzędnych w jego otoczeniu, jak i zmiany kierunkowego podejścia Rządu w stosunku do poszukiwań gazu odsunęły w czasie prace związane z regulacjami prawnymi. Ma to wpływ na zainteresowanie branży gazowniczej i innych firm energetycznych Standardami Technicznymi IGG ustanowionymi, jak i propozycjami nowych tematów prac standaryzacyjnych.

5. Praktyka stosowania Prawa Zamówień Publicznych powinna wzmocnić wycenę jakościową ofert. Izba Gospodarcza Gazownictwa powinna zorganizować warsztaty dla firm, wspólnie z Urzędem Zamówień Publicznych, dla wypracowania jednolitego stanowiska stosowania regulacji ustawy o zamówieniach publicznych w kwestii określania kryteriów oceny składanych ofert cenowych, w tym zakresu stosowania kryterium 100% ceny lub odpowiedniej propozycji zmian do ustawy."

Zagrożenia jakie dla rozwoju rynku gazu niosą kolejne nowelizacje Prawa o zamówieniach publicznych spowodowały, że m.in. dzięki wspólnym naciskom wielu izb gospodarczych, w tym IGG powołano specjalną Podkomisję Sejmową, która ma przygotować głęboką nowelizację tego Prawa. Przedstawiciele branży są ekspertami tej Podkomisji.

6. Zapewnienie wsparcia dla inwestycji, badań i rozwoju sektora gazowniczego w perspektywie budżetowej UE na lata 2014-2020.

Postulat ten jest w trakcie realizacji i z przyjętych dotychczas dokumentów i umów pomiędzy Polską i KE wynika że sektor energetyczny i gazowniczy pozyska nie mniejsze wsparcie aniżeli w latach ubiegłych.

7. Utrzymywanie aktywności firm członkowskich IGG w pracach standaryzacyjnych i skutecznym wdrażaniu Standardów Technicznych oraz wpływanie na administrację rządową, aby były one wykorzystywane w procesie tworzenia resortowych aktów prawnych.

Postulat w zakresie aktywności branżowej jest realizowany na bieżąco. Natomiast wykorzystanie standardów technicznych IGG w legislacji resortowej jest niewielkie.

8. Prace nad stworzeniem własnego, odpowiadającego klientom, modelu funkcjonowania systemu inteligentnego opomiarowania, otwartego na współistnienie z innymi modelami i mediami.

Prace w tym zakresie zostały spowolnione m.in. wobec odstąpienia od odrębnej ustawy w tym zakresie, jak również wyłączenia z „Małego Trójpaku” problematyki inteligentnego opomiarowania. Udział branży zaktywizuje się w momencie podjęcia procedur dotyczących „Dużego Trójpaku”

Uczestnicy III Kongresu Polskiego Przemysłu Gazowniczego wyrażają uznanie dla działań Izby Gospodarczej Gazownictwa dobrze służących rozwojowi sektora gazowniczego w Polsce i upoważniają Zarząd Izby Gospodarczej Gazownictwa do przedstawienia Uchwały Kongresowej władzom państwowym, instytucjom i organizacjom branży gazowniczej. Uczestnicy III Kongresu Polskiego Przemysłu Gazowniczego oczekują, że na następnym Kongresie zostanie przedstawione sprawozdanie z realizacji tej Uchwały.

W imieniu uczestników III Kongresu Polskiego Przemysłu Gazowniczego:

Komisja Uchwał i Wniosków:

dr Mieczysław Menżyński (przewodniczący)

Adam Cymer

Grzegorz Romanowski

Stanisław Szafran

Anatol Tkacz